

מסכת אבות

מהדורת אינטרנט מעוצבת בידי יהודה איזנברג

פרק ו

(א)

רבי מאיר אומר:

כל העוסק בתורה לשמה, זוכה לדברים הרבה, ולא עוד אלא שכל העולם כולו כדאי הוא לו. נקרא רע, אהוב, אהב את המקום, אהב את הבריות, משמח את המקום, משמח את הבריות, ומלבשתו ענוה ויראה, ומכשרתו להיות צדיק חסיד ישר ונאמן, ומרחקתו מן החטא, ומקרבתו לידי זכות, ונהנין ממנו עצה ותושיה בינה וגבורה, שנאמר: "לי עצה ותושיה אני בינה לי גבורה". ונותנת לו מלכות וממשלה וחקור דין, ומגלין לו רזי תורה, ונעשה כמעין המתגבר וכנהר שאינו פוסק, והוא צנוע וארך רוח, ומוחל על עלבונו, ומגדלתו ומרוממתו על כל המעשים.

(ב)

אמר רבי יהושע בן לוי,

בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרזת ואומרת: אוי להם לבריות מעלבונה של תורה. שכל מי שאינו עוסק בתורה נקרא נזוף, שנאמר נזם זהב באף חזיר אשה יפה וסרת טעם. ואומר: "והלחת מעשה אלהים המה והמכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלחת". אל תקרא "חרות" אלא "חירות", שאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה. וכל מי שעוסק בתלמוד תורה הרי זה מתעלה, שנאמר: "וממתנה נחליאל ומנחליאל במות".

(ג)

הלומד מחברו פרק אחד או הלכה אחת או פסוק אחד או דבור אחד או אפילו אות אחת, צריך לנהוג בו כבוד. שכן מצינו בדוד מלך ישראל, שלא למד מאחיתופל אלא שני דברים בלבד,

קראו רבו אלופו ומיודעו, שנאמר: "ואתה אנוש כערכי אלופי ומידעי".
 והלא דברים קל וחומר,
 ומה דוד מלך ישראל שלא למד מאחיתופל אלא שני דברים בלבד
 קראו רבו אלופו ומידעו,
 הלומד מחברו פרק אחד או הלכה אחת או פסוק אחד או דיבור אחד או אפילו אות אחת,
 על אחת כמה וכמה שצריך לנהוג בו כבוד.
ואין כבוד אלא תורה, שנאמר כבוד חכמים ינחלו ותמימים ינחלו טוב.
ואין טוב אלא תורה, שנאמר כי לקח טוב נתתי לכם תורתִי אל תעזבו.

(ד)

כך היא דרכה של תורה:

פת במלח תאכל
 ומים במשורה תשתה
 ועל הארץ תישן
 וחיי צער תחיה
 ובתורה אתה עמל.

אם אתה עשה כן, אשריך וטוב לך,
 אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא.

(ה)

אל תבקש גדולה לעצמך, ואל תחמוד כבוד.
 יותר מלמודך עשה,

ואל תתאוה לשולחנם של שרים,
 ששולחנך גדול משולחנם וכתרך גדול מכתרם;

ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעלתך.

(ו)

גדולה תורה יותר מן הכהונה ומן המלכות, שהמלכות נקנית בשלשים מעלות, והכהונה בעשרים וארבע, והתורה נקנית בארבעים ושמונה דברים, ואלו הן:
 בתלמוד, בשמיעת האזן, בעריכת שפתיים, בבינת הלב, באימה, ביראה, בענוה, בשמחה, בטהרה,
 בשמוש חכמים, בדקדוק חברים, בפלפול התלמידים, בישוב, במקרא, במשנה, במעוט סחורה, במעוט
 דרך ארץ, במעוט תענוג, במעוט שנה, במעוט שיחה, במעוט שחוק, בארץ אפים, בלב טוב, באמונת
 חכמים, בקבלת היסורין, המכיר את מקומו, והשמח בחלקו, והעושה סיג לדבריו, ואינו מחזיק טובה
 לעצמו, אוהב את המקום, אוהב את הבריות, אוהב את הצדקות, אוהב את המישרים, אוהב את
 התוכחות, ומתרחק מן הכבוד, ולא מגיס לבו בתלמודו, ואינו שמח בהוראה, נושא בעל עם חברו, ומכריעו
 לכף זכות, ומעמידו על האמת, ומעמידו על השלום, ומתישב לבו בתלמודו, שואל ומשיב שומע ומוסיף,
 הלומד על מנת ללמד והלומד על מנת לעשות, המחכים את רבו, והמכונן את שמועתו, והאומר דבר בשם
 אומרו.
 הא למדת כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם, שנאמר ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי.

(ז)

גדולה תורה שהיא נותנת חיים לעושיה בעולם הזה ובעולם הבא.

שנאמר כי חיים הם למוצאיהם ולכל בשרו מרפא.
ואומר: רפאות תהי לשרך ושקוי לעצמותיך.
ואומר: עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאשר.
ואומר: כי לוית חן הם לראשך וענקים לגרגרתיך.
ואומר: תתן לראשך לוית חן עטרת תפארת תמגנך.
ואומר: כי בי ירבו ימיך ויוסיפו לך שנות חיים.
ואומר: ארך ימים בימינה בשמאולה עשר וכבוד.
ואומר: כי ארך ימים ושנות חיים ושלוש יוסיפו לך.
ואומר: דרכיה דרכי נועם וכל נתבותיה שלום.

(ח)

רבי שמעון בן יהודה משום רבי שמעון בן יוחאי אומר:
הנוי והכח והעושר והכבוד והחכמה והזקנה והשיבה והבנים נאה לצדיקים ונאה לעולם, **שנאמר:** עטרת תפארת שיבה בדרך צדקה תמצא.
ואומר: עטרת זקנים בני בנים ותפארת בנים אבותם.
ואומר: תפארת בחורים כוחם והדר זקנים שיבה.
ואומר: וחפרה הלבנה ובושה החמה כי מלך ה' צבאות בהר ציון ובירושלים ונגד זקניו כבוד.

(ט)

רבי שמעון בן מנסיא אומר:
אלו שבע מדות שמנו חכמים לצדיקים, כלם נתקימו ברבי ובבניו.

(י)

אמר רבי יוסי בן קסמא,
פעם אחת הייתי מהלך בדרך ופגע בי אדם אחד, ונתן לי שלום, והחזרתי לו שלום.
אמר לי: רבי מאיזה מקום אתה
אמרתי לו: מעיר גדולה של חכמים ושל סופרים אני
אמר לי: רבי רצונך שתדור עמנו במקומנו
ואני אתן לך אלף אלפים דנרי זהב ואבנים טובות ומרגליות.
אמרתי לו: אם אתה נותן לי כל כסף וזהב ואבנים טובות ומרגליות שבעולם,
איני דר אלא במקום תורה.
וכן כתוב בספר תהלים על ידי דוד מלך ישראל: "טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף".
ולא עוד, אלא שבשעת פטירתו של אדם אין מלווין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות,
אלא תורה ומעשים טובים בלבד.
שנאמר:

בהתהלך תנחה אותך בשכבך תשמור עליך והקיצות היא תשיחך.
בהתהלך תנחה אתך, בעולם הזה;
בשכבך תשמור עליך, בקבר;
והקיצות היא תשיחך, לעולם הבא;
ואומר: לי הכסף ולי הזהב נאם ה' צבאות.

(יא)

חמשה קנינים קנה לו הקדוש ברוך הוא בעולמו;
ואלו הן: תורה קנין אחד, שמים וארץ קנין אחד,
אברהם קנין אחד, ישראל קנין אחד, בית המקדש קנין אחד.

תורה מנין, דכתיב: ה' קנני ראשית דרכו קדם מפעליו מאז,
 שמים וארץ מנין, דכתיב: כה אמר ה' השמים כסאי והארץ הדם רגלי
 אי זה בית אשר תבנו לי ואי זה מקום מנוחתי.
 ואומר: מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית מלאה הארץ קנייך.
 אברהם מנין, דכתיב: ויברכהו ויאמר ברוך אברם לאל עליון קונה שמים וארץ.
 ישראל מנין, דכתיב: עד יעבר עמך ה' עד יעבור עם זו קנית.
 ואומר: לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל חפצי במ,
 בית המקדש מנין, דכתיב: מכון לשבתך פעלת ה' מקדש אדני כוננו ידיך.
 ואומר: ויביאם אל גבול קדשו הר זה קנתה ימינו.

(יב)

כל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו, לא בראו אלא לכבודו,
 שנאמר: כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו,
 ואומר: ה' ימלך לעלם ועד.

רבי חנניא בן עקשיא אומר:

רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל,
 לפיכך הרבה להם תורה ומצות,
 שנאמר: ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר.

לתוכן העניינים

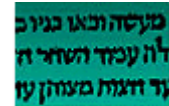
חזרה לתוכן הראשי

חזרה למחשבת ישראל

חזרה לתוכן ספרות

חזרה לתוכן תושב"ע